

RAPPORT

uitgebracht aan

het bestuur van
Stichting Kasboek Collectief
te Breda

inzake
jaarstukken 2022

INHOUD

	Blad
ACCOUNTANTSVERSLAG	3
Samenstellingsverklaring	4
Bestuursverslag 2022	6
JAARREKENING	7
Balans per 31 december 2022	8
Staat van baten en lasten over 2022	9
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	10
Toelichting op de balans per 31 december 2022	13
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	15

ACCOUNTANTSVERSLAG

Aan het bestuur van Stichting Kasboek Collectief
Van de Reijtstraat 26
4814 NE Breda

Roosendaal, 20 februari 2024

Kenmerk: 573524
Behandeld door: W.J.H.M. Goorden AA

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

De jaarrekening van Stichting Kasboek Collectief is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2022 en de staat van baten en lasten over 2022 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichtingen is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden hebben wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Kasboek Collectief. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook vanuit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Roosendaal,
WKG Groep Accountants & Fiscaal Juristen

W.J.H.M. Goorden AA

1. OPENING EN KENNISMAKEN BESTUURSLEDEN

KASBOEK opening en voorstel ronde bestuur

2. ROUTE STUDIO KASBOEK 2020-2021

Het jaar 2020 en 2021 heeft voor ons in het teken gestaan van het professionaliseren van onze artistieke praktijk Studio KASBOEK. Doordat er meer vraag was vanuit design studio KASBOEK heeft onze kunstpraktijk te weinig aandacht gekregen. Vijf jaar geleden was ons doel om fifty-fifty inkomsten te genereren vanuit de twee bedrijven. Door Corona vielen de commerciële opdrachtgevers merendeels weg en kregen we daardoor minder inkomsten, maar meer ruimte voor onze kunstpraktijk. Maar een gezonde financiële mix was ver te zoeken. In oktober 2020 zijn we met de toekenning van de Kennisvoucher subsidie van KunstLoc Brabant onze kunstpraktijk en onze financiële situatie onder de loep gaan nemen om een gezonde situatie tussen artistiek en financieel te bevorderen.

SAMENVATTING COACHINGTRAJECT KENNISVOUCHER

Op 5 oktober ontvingen wij het positieve bericht van de toekenning van de Kennisvoucher subsidie om onze kunstpraktijk een gezonde situatie tussen artistiek en financieel te bewerkstelligen. We zijn dan ook meteen van start gegaan en in de periode van oktober 2020 tot en met maart 2021 stond het gehele coachingstraject in het teken van deze twee leervragen:

- Hoe kunnen we onze essentie verbinden met onze artistieke en financiële doelstellingen en deze combineren?
- Hoe kunnen we overzicht en focus krijgen en groei realiseren op financieel vlak?

Om deze vragen te beantwoorden is het coachings traject in twee fases opgedeeld. De eerste fase met Marlies Leupen, zijn we gestart op 9 oktober 2020. De Golden Circle van Simon Sinek stond in de eerste 2 sessies centraal. Onze Why How What hebben we geherdefinieerd om de kern te vatten en dit te vertaalt naar een sterke pitch, schriftelijke introductie en mission statement. Op 1 december 2020 heeft de overdracht plaatsgevonden tussen Marlies Leupen en Rodolfo Groenewoud – van Vliet (in4art). De tweede fase is gestart op 11 december 2020 en hebben drie lijnen uitgezet aan de hand van de op en aanmerkingen twee van onze meesterstukken, die de essentie en de rode draad van onze artistieke praktijk representeren:

- Experimenteel en onderzoekend werk gefinancierd door subsidiestromen
- Samenwerkingen met de markt (lees: galeries en instellingen)
- Werken in opdracht

Rodolfo heeft een routekaart en strategie gepresenteerd om de vragen te beantwoorden die de drie domeinen van activiteiten te versterken, individueel en in samenhang. Alles wat we gaan inzetten en voorbereiden, dient het doel om te groeien tot een gezonde, stabiele financieringsmix voor studio Kasboek. De eerste stappen op de routekaart hebben we gezamenlijk met Rodolfo genomen in de periode december 2020 tot en met maart 2021.

In dit verslag staat beschreven welke stappen we in dit gehele coaching traject hebben doorlopen en hoe we deze hebben toegepast in de praktijk. Ook beantwoorden we de vragen:

- Hoe we de essentie van ons werk en ons collectief kunnen benoemen?
- Kunnen we die essentie herkenbaar en aansprekend verwoorden (als artist statement, op de website, bij aanbestedingen en in subsidie- en fondsaanvragen)?
- Hoe krijgen we overzicht en focus en werken we aan een plan hoe we onze artistieke en financiële doelstellingen kunnen combineren en groei realiseren op financieel vlak?

FASE 1 – COACHING MARLIES LEUPEN

De eerste fase staat in het teken om tot de essentie van ons werk en ons collectief te komen. In deze fase hebben drie live-sessie plaatsgevonden:

Sessie 1: Verkennen: wat de essentie is van ons werk?

Sessie 2: Vertalen: hoe kom je tot een sterke pitch, schriftelijke introductie en mission statement?

Sessie 3: Aanscherpen: dit wordt onze pitch en handreikingen om effectiever te brainstormen.

Sessie 1: Why-How-What volgens de Golden Circle van Simon Sinek

Why: wat is jullie drijfveer om kunst te maken?

Bij ons gaat het om de ontdekking, voorbij de grenzen van wat logisch, bekend en vertrouwd is. We hebben de honger om steeds opnieuw en open naar de wereld te kijken.

How: hoe gaan jullie te werk?

Wat wij tijdens deze ontdekking zien en ervaren leggen we vast en wisselen we met elkaar uit in ons Kasboek. Dit is een gezamenlijk proces van verwerven, registreren, interpreteren, selecteren en ordenen ieder vanuit zijn eigen perspectief om zo tot een waardebeepaling te komen.

What: wat ontstaat er uiteindelijk?

Deze waardebeepaling verbeelden we in een kunstuiting, waarin het concept de vorm en materiaal dicteert: installatiekunst, kunst in de openbare ruimte of voor aan de muur. Hiermee dagen wij de toeschouwer uit om onze ontdekking te zien, te beleven en mee naar huis te nemen.

Dit is de essentie van ons werk waar we steeds op terug kunnen vallen. Voor o.a. onze website hebben we dit uitgewerkt tot een artist statement:

Gedrieën vormen wij Kasboek (sinds 2008). Het gaat ons om het ontdekken, voorbij de grenzen van wat logisch, bekend en vertrouwd is. Wij voelen de urgentie om steeds opnieuw en open naar de wereld te kijken. Wat wij tijdens onze ontdekkingsstocht zien en ervaren leggen we vast en wisselen we met elkaar uit in ons Kasboek. Dit is een gezamenlijk proces van verwerven, registreren, interpreteren, selecteren en ordenen, ieder vanuit haar eigen perspectief om zo tot een gezamenlijke waardebeepaling te komen. Deze waardebeepaling verbeelden we in een kunstuiting, waarin het concept de vorm en materiaal dicteert: installatiekunst, kunst in de openbare ruimte of voor aan de muur. Hiermee dagen wij de toeschouwer uit om onze ontdekking te zien, te beleven en ter overweging mee naar huis te nemen.

Sessie 2 en 3: Methode Be Hungry Get Fed

Tijdens de tweede live-sessie zijn we aan de slag gegaan met de methode Be Hungry Get Fed (BHGF) van Marlies om onze ideeën en plannen in beweging te krijgen en ons verhaal in een kader over te brengen.

De BHGF-methode bestaat uit vijf stappen:

Als ik kijk naar.... (waarneming)

Dan denk ik .... (ontdekking / visie)

Daarom bied ik / wil ik .... (waardepropositie)

Dit zijn mijn wapenfeiten .... (ervaring)

Dit heb ik al bereikt / dit is mijn ambitie / dit is mijn voorstel .... / Nu ben ik op zoek naar ....

De sessies van Marlies waren zeer waardevol. De confrontaties liepen soms hoog op. Maar wij hadden dit duidelijk nodig om oude structuren te doorbreken. Of hoe zij het zelf zegt: 'Er moet zuurstof van buitenaf bij'. Het heeft bij ons veel los gemaakt en daarom was het ook het goede moment om verder te gaan met fase 2, om deze vaardigheden op concrete plannen toe te passen.

FASE 2 – COACHING IN4ART

Met Rodolfo Groenewoud – van Vliet (in4art). In de tweede fase hebben drie lijnen uitgezet aan de hand van de op en aanmerkingen twee van onze meesterstukken, die de essentie en de rode draad van onze artistieke praktijk representeren:

- Experimenteel en onderzoekend werk gefinancierd door subsidiestromen
- Samenwerkingen met de markt (lees: galeries en instellingen)
- Werken in opdracht

Rodolfo heeft een routekaart en strategie gepresenteerd om de vragen te beantwoorden die de drie domeinen van activiteiten te versterken, individueel en in samenhang. Alles wat we gaan inzetten en voorbereiden, dient het doel om te groeien tot een gezonde, stabiele financieringsmix voor studio Kasboek. De eerste stappen op de routekaart hebben we gezamenlijk met Rodolfo genomen in de periode december 2020 tot en met maart 2021.

In 2019-2020 hebben we onze meesterstukken benoemd:

Kasboek IX	uti possidetis	2011
Kasboek X	waardetransport	2012
Kasboek XI	museum te koop	2014
Kasboek XVIII	fraction space	2019

Deze meesterstukken vormen onze basis voor de ontwikkeling van de artistieke ontwerpstudio. Ze zijn de most valuable assets van de studio.

Meesterstukken en het domein experimenteel en onderzoekend werk.

- Hoe kunnen de meesterstukken de basis vormen voor het opzetten van experimenteel en onderzoekend werk?
- Kunnen ze worden doorontwikkeld?
- Kunnen ze dienen als startpunt van iets nieuws?
- Kunnen ze dienen als aanleiding tot een verdieping/verbreding?

Kasboek ziet in het project fraction space de meeste potentie voor de versterking van het domein experimenteel en onderzoekend werk. In fase 2 van het plan staat dit project dan ook centraal en wordt hier de focus op gelegd om groei te realiseren op artistiek en financieel vlak.

Meesterstukken en het domein samenwerkingen met de markt

- Hoe kunnen de meesterstukken de basis vormen voor het ontwikkelen van werk dat de aandacht trekt van de kunstmarkt? De kunstmarkt is primair geïnteresseerd in artistiek werk dat ófwel museale potentie heeft ófwel goede verkooppotentie heeft.
- Welke projecten hebben deze potentie?

Kasboek ziet in het project waardetransport de meeste potentie om een ontwikkeling te maken op de kunstmarkt. Dit project leent zich voor het ontwikkelen van nieuwe installaties die indrukwekkend zijn om te zien, een beleving vormen voor de bezoeker en waarmee een statement gemaakt kan worden rondom een waarde stroom. In fase 2 van het plan wordt op dit project de focus gelegd.

Meesterstukken en het domein werken in opdracht

- Hoe kunnen de artistieke projecten en vrije werken een bijdrage leveren aan het commerciële portfolio van de studio?
- Zouden de meesterstukken een aanleiding kunnen vormen voor klanten om Kasboek in te huren?
- Hoe kan Kasboek daar met de communicatie op inspelen zodat artistieke en financiële doelstellingen ook in dit domein worden gecombineerd?

De meesterstukken lenen zich niet voor beantwoording van deze vraag. Daarom heeft Kasboek ervoor gekozen om een nieuw concept te ontwikkelen als reactie op de uitvraag van de gemeente Gouda voor de realisatie van een publiek werk in het stationsgebied. In fase 2 van het plan staat dit concept en de route die daaraan verbonden is centraal om een samenhangende ontwikkeling door te maken waarbij het artistieke werk en werk in opdracht steeds dichterbij elkaar komen te staan.

2.2. - DASHBOARD

Kasboek ontwikkelt een dashboard met daarin de acties en ontwikkelingen op de drie domeinen. Het team bespreekt dit dashboard op wekelijkse basis met elkaar om overzicht te krijgen op de kansen en ontwikkelingen die gaande zijn en er op tijd bij te zijn wanneer een route dreigt op te drogen of juist te veel werk zal opleveren. Deze simpele handeling zal bijdragen aan het beantwoorden van de vraag:

- Hoe kunnen we overzicht en focus krijgen en groei realiseren op financieel vlak?

nieuwe mogelijkheden	gekwalificeerde kansen	voorstellen / offertes	projecten
experimenteel en onderzoekend werk			
		Project R.E.T.I.N.A Voorstel startsubsidie STF Voorstel makersregeling '21	
			Makersregeling '20 FS
			Van Gogh Air
			Deurne geeft je Vleugels geselecteerd op basis Fraction Space
samenwerkingen met de markt			
Point of View https://www.postmoderncollection.com/pages/info			
modulair waarde transport Fonds Kwadraat lening voor ontwikkeling beursversie?			
Stedelijk Museum Breda eerste helft van juni een vervolgesprek			
Covid-19 Kasboeken			
Art The Hague			
werken in opdracht			
		Digitale toegangspoort Gouda afgewezen Nieuwe mogelijkheden?	
			Desire Line Onthulling kunstwerk
	Point of View Open call Raadhuis / Tabs & Spaces		

Legenda

<i>Nieuwe mogelijkheden:</i>	<i>kans geïdentificeerd, nog geen contact gehad met de klant/partner/fonds in kwestie</i>
<i>Gekwalificeerde kansen:</i>	<i>kans gekwalificeerd, positief contact gehad met de klant/partner of checklis subsidies ingevuld en kansrijk geacht</i>
<i>Voorstellen/offertes:</i>	<i>kans nagejaagd, contact met klant/partner/subsidie heeft geleid tot een voorstel of offerte.</i>
<i>Projecten:</i>	<i>contract/subsidie/overeenkomst gesloten of verplichting aangegaan</i>

Doelstelling voor Kasboek: vul alle blokjes in het dashboard, er zouden gelijktijdig meerdere kansen moeten worden nagejaagd, meerdere offertes/voorstellen in de pijplijn zitten en meerdere nieuwe mogelijkheden geïdentificeerd zijn om tot een volle en kansrijke basis te komen.

CRM

Kasboek brengt bestaande relaties in kaart in een overzichtelijke lijst waarbij de nadruk ligt op het onderhouden van regelmatig contact om de relatie te behouden (+/- 1 tot 2 keer per jaar) en het goed bijhouden van de specifieke interessegebieden, project informatie of andere expertise waarmee een verbinding gelegd kan worden voor de opzet van een (hernieuwde) samenwerking.

Naam	Relatie	Laatste contact	Extra informatie	Contact info
Rodolfo Groenewoud – van Vliet	Partner, coach	Mei 2021	Interesse in art-science en art-tech. groot international netwerk	rodolfo@in4art.eu 06-83981339

Doelstelling voor Kasboek: Begin deze lijst te vullen met alle relaties rondom de vier meesterwerken en de meest recente activiteiten (laatste 2 jaar).

Checklist kansrijkheid en haalbaarheid subsidies

Deze tool gebruikt Kasboek bij het omzetten van nieuwe mogelijkheden tot gekwalificeerde kansen in het dashboard, in het bijzonder voor de acties die vallen onder 'experimenteel en onderzoekend werk'. De checklist bestaat uit een lijst met toetsingscriteria die inzicht bieden in de kansrijkheid en haalbaarheid van een specifieke subsidie call en dient als filter om alleen die kansen na te jagen die ook echt kans hebben op succes voor Kasboek.

De checklist bestaat uit vier categorieën met checks en een procesbeschrijving:

- Feiten over de subsidieregeling en het fonds
- Relevante cijfers over het beschikbare budget, de slagingskans (historisch), de opvoerbare kosten (ook uren of alleen materialen bijvoorbeeld) en de eventueel vereiste cofinanciering
- Specificaties over de doelen van de regeling: voor wie bedoeld en waarom?
- Benodigdheden om in te dienen: hoe moet het plan eruit zien? Welke bijlagen zijn vereist? Welke extra informatie is benodigd en hoe komen we daaraan?
- Procesbeschrijving/planning van ontwikkeling plan vanaf het moment dat de kans is geïdentificeerd tot het moment van indiening. Vuistregels hierbij zijn:
  - Dien nooit op de dag van de deadline in
  - Reken vanuit de gewenste dag van indiening achteruit in de tijd.
  - Probeer het plan in 3 iteraties te ontwikkelen: ruwe draft, volle draft, finale versie en zorg ervoor dat een klein groepje mensen meeleeft in de planvorming.

Doelstelling voor Kasboek:

Maak er de gewoonte van om de acties die in de kolom nieuwe mogelijkheden van het dashboard staan gezamenlijk te onderwerpen aan de checklist. Dat helpt bij het houden van focus en het structureel in kaart brengen van nieuwe kansen voor ontwikkeling

FASE 2.2 – ONTWIKKELING

Periode:	2021-2022
Onderdelen:	Opzetten lange termijn artistiek R&D programma Ontwikkelen netwerk in de markt Werk in opdracht genereren

Het doel van fase 2 van het plan Kasboek is om de activiteiten van de studio, het netwerk en de projecten die de studio uitvoert zo te ontwikkelen dat dit leidt tot een gezonde en stabiele financieringsmix. In deze mix maken we onderscheid tussen korte termijn financiering vanuit verkoop of korte termijn projecten en lange termijn financiering als onderstroom. Alleen met lange termijn onderstromen is de studio in staat zich te stabiliseren en te groeien.

Een lange termijn onderstroom voor artistieke ontwerpstudio's kan voortkomen uit drie bronnen:

- Lange termijn, multidisciplinaire artistieke R&D programma's
- Succesvolle objecten ontwikkelen die door middel van afgeleiden herhaald kunnen worden
- Grootschalige publieke of private opdrachten

De drie onderstromen sluiten aan bij de drie domeinen waarbinnen Kasboek actief is, in deze fase wordt beschreven hoe Kasboek op alle drie domeinen zich de komende jaren zal moeten ontwikkelen om tot een gezonde financieringsmix voor de studio te komen.

Opzetten lange termijn artistiek R&D programma

Als uitkomst van een proces van verkenning en verdieping is een potentieel lange termijn artistiek R&D programma vormgegeven door Kasboek onder de naam project R.E.T.I.N.A.

Project R.E.T.I.N.A. (Reality Evolving Technological Inner Adaptation) bouwt voor op het meesterwerk Fraction Space en het onderzoek naar de variaties waarop mensen dezelfde werkelijkheid in de fysieke en virtuele wereld beleven. Hierbij neemt het project als basis de artistieke vraag: wat als we het perspectief van een ander kunnen aannemen en zo de grenzen van onze eigen waarneming kunnen verleggen?

Dit project en deze vraag vormen een sterke basis voor artistieke ontwikkeling met vertakkingen binnen de wetenschap en mogelijk de markt. Als eerste stap zijn er aanvragen ingediend binnen de regeling Digitale Cultuur van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en de Makersregeling om het project op te zetten en te starten.

Dit project kan leiden tot een meerjarige, vertakt onderzoeksprogramma waarbij subsidiestromen vanuit de kunstfondsen, wetenschap en innovatie fondsen kansrijk worden voor aanvraag en daarmee een stabiele onderstroom in financiële en inhoudelijke zin voor de studio.

Doelstelling voor Kasboek: **Project R.E.T.I.N.A. starten met eerste subsidie die bestemd is voor het onderzoeken van het onderwerp en het opstarten van de experimenten. Wanneer dit slaagt, in 2022 vervolgaanvragen indienen om het project op te schalen en partners te betrekken vanuit verschillende disciplines. In 2023 kan vervolgens de vertakking verder vorm ,krijgen en beland het programma in fase 3 van dit plan.**

Afgeleiden introduceren in de markt

Op basis van de potentie van het project WAARDETRANSPORT is een eerste verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van de ontwikkeling van afgeleiden van dit project om te introduceren in de markt. Hierbij denkt Kasboek aan:

- Het ontwikkelen van een aantal verhaallijnen voor verschillende sectoren waarbinnen transport van waarde centraal staat. De geïdentificeerde sectoren zijn:
  - Ziekenhuizen
  - Banken
  - Fabrieken
  - Hotels
  - Ministeries
- Het ontwikkelen van een modulair en verplaatsbare variant van waardetransport welke kan worden tentoongesteld in kunstruimtes en op beurzen. De kosten voor ontwikkeling van dit object kunnen worden gedekt door een rentevrije lening van Fonds Kwadraat.

Na verkenningen en het opstellen van een actieplan voor benadering is ervoor gekozen de volgende stap uit te stellen tot na de corona crisis. Kasboek zal in het najaar van 2021 hiermee verder gaan.

Doelstelling voor Kasboek: **Het belangrijkste doel in deze fase is de ontwikkeling van een netwerk in de markt en het realiseren van een eerste afgeleide van het project waardetransport.**

Grootschalige publieke of private opdrachten

Op verschillende niveaus worden met enige regelmaat grootschalige werken in opdracht verzocht. Denk hierbij in eerste instantie aan doorstroom locaties als vliegvelden, treinstations, publieke gebouwen. De artistieke uitgangspunten van het oeuvre van Kasboek leent zich in potentie uitstekend voor het realiseren van dergelijke grootschalige opdrachten. Daarom is het derde onderdeel van de ontwikkelfase van de studio het ontwikkelen van een positie binnen deze markt. Dat is niet gemakkelijk, een eerste serieuze poging bij de gemeente Gouda gaf niet alleen een afwijzing als resultaat maar met de opmerking dat er gekozen wordt voor 'gevestigde kunstenaars in het publieke domein'.

Spiegelende oppervlaktes en positionering versterken de zichtlijnen van het stedelijke ontwerp

Eink of LED

Niettemin is dit een interessante lijn voor Kasboek met de wetenschap dat het een lange termijn investering zal betekenen alvorens de positie is bereikt dat de studio hierin succesvol zal zijn.

Doelstelling voor Kasboek:

In navolging van de Gouda tender op zoek gaan naar meerdere tenders waarbij op het Gouda concept kan worden voortgebouwd.

2.3 – STABILISATIE

Periode:

2023 en verder

Onderdelen:

Uitbouwen artistiek R&D programma

Markt vertegenwoordiging/ zichtbaarheid

Jaarlijks werk in opdracht

Het doel van fase 3 van het plan is het stabiliseren van artistiek ontwerpstudio Kasboek door op de drie gekozen domeinen een lange termijn onderstroom te combineren met het najagen van nieuwe mogelijkheden.

Doelstellingen in deze fase zijn, onder andere:

- Het bereiken van een stabiele financieringsstroom van +/- €300.000 op jaarbasis om alle kosten van de studio te dekken
- Het artistiek R&D programma R.E.T.I.N.A. uitbouwen door vertakkingen waardoor dit programma de basis wordt van drie project lijnen: een artistieke lijn die gefinancierd wordt door kunstsubsidies; een wetenschappelijke lijn in samenwerking met partners en wetenschappelijke subsidiestromen; een toegepaste lijn in samenwerking met partners uit het veld met het doel delen van het programma naar de markt te brengen als technische oplossing voor een maatschappelijk probleem.
- De afgeleide van WAARDETRANSPORT als ingang gebruiken om een samenwerking aan te gaan met een commerciële galerie in Nederland. Het doel van deze samenwerking is het ontwikkelen van stabiele zicht-

baarheid en vertegenwoordiging in de kunstmarkt en het openen van toegang tot mogelijke private en publieke opdrachtgevers.

- Eerste successen in het binnenhalen van tenders voor werken in opdracht uitbouwen met de bedoeling om onderdeel te worden van een groep kunstenaars en ontwerpers die geprefereerd worden voor dit soort trajecten (lerende van de Gouda tender).

CONCLUSIE

We hebben weer overzicht op waar we ons op moeten focussen. We weten nu hoe onze artistieke en financiële doelstellingen kunnen combineren en groei realiseren op financieel vlak.

Als we terugkijken op het afgelopen 8 maanden

Kunnen we de essentie van ons werk en ons collectief benoemen. Kunnen we die essentie herkenbaar en aansprekend verwoorden (als artist statement, op de website, bij aanbestedingen en in subsidie- en fondsaanvragen) en hebben we weer overzicht en focus en weten we hoe we onze artistieke en financiële doelstellingen kunnen combineren en groei realiseren op financieel vlak.

Alles wat we gaan inzetten en voorbereiden, dient het doel om te groeien tot een gezonde, stabiele financie-ringsmix voor studio Kasboek. Met gezond en stabiel wordt bedoeld: een goede mix tussen korte en lange looptijd projecten en een goede mix tussen eenmalig en herhaalbare projecten. De website kasboek.org heeft met al deze vragen en antwoorden ook een nieuwe look & feel gekregen. We hebben dit coachingstraject ingezet om onze wolligheid achter ons te laten en de projecten concreet te vertellen. Dat blijft nog even oefen en oefen, maar plukken we zeker al de vruchten van met project voorstellen te schrijven en ons te focussen op R.E.T.I.N.A. en alle vertakkingen die we daar binnen kunnen maken, ook met werk in opdracht (lees hier de commerciële kant van onze artistieke praktijk).

3. PROJECTEN EN ZICHTBAARHEID

Project R.E.T.I.N.A. (Reality Evolving Technological INner Adaptation) vormt een meerjarenplan en verwijst naar ons netvlies en daarmee hoe we als mens en dier de wereld inkijken. De pigmentlaag en de samenstelling van rode, groene en blauwe (RGB) receptoren in het netvlies is per individu verschillend en wordt door DNA bepaald. Deze retina DNA-code is beïnvloed door onze voorouders en leefomgevingen. De omgeving waar je geboren wordt en waar je opgroeit heeft direct effect op hoe je de wereld waarneemt. Hierin staat 'experimenteel en onderzoekend' centraal en vormt een sterke basis voor onze artistieke ontwikkeling met vertakkingen binnen de wetenschap, digitaal en autonoom werk.

In Project R.E.T.I.N.A zijn we op zoek naar de variaties waarop mensen dezelfde werkelijkheid in de fysieke en virtuele wereld beleven. Hierbij neemt het project als basis de artistieke vraag: *wat als we het perspectief van een ander kunnen aannemen en zo de grenzen van onze eigen waarneming kunnen verleggen?* Met het project R.E.T.I.N.A. ontwikkelen we een toekomstperspectief van onze artistieke praktijk, waarin wij met partners uit de wetenschap, het culturele veld en de industrie de komende jaren samenwerken.

Project R.E.T.I.N.A.

Reality	Evolving	Technological	INner	Adaptation
Werkelijkheid	Evalueren	Algoritmes & data	Innerlijk	Aanpassing
Digitaal	Evolutie	(Computer) code	Eigen	Transformatie
Fysiek	Verandering	Logica	Intrinsieke waarde	
		VR	Het zijn	

UPCOMMING 2021-2022

- **Realisatie K.XX Nuance I:** Experiment RGB-pigmenten: de refractie van deze pigmenten heeft effect op de kleurintensiteit. De lichtbreking of refractie is wat er gebeurt wanneer een lichtbundel van richting verandert. We hebben de eenvoudige kristalstructuur van diamant volgens natuurkundige wetmatigheden opgebouwd in 3D software. Diamant is bij uitstek het materiaal met hoogste brekingsindex. Door een kleine verandering van positie ervaar je de onvoorspelbare aard van het licht- en kleurenspektakel. Vanuit dit onderzoek en met deze beelden gaan we experimenteren met de RGB-pigmenten en een nieuwe reeks werken maken
- **Start Project R.E.T.I.N.A. aanvraag Stimuleringsfonds:** Onderzoek en ontwikkeling proof of concept voor de vertaling van DNA-code naar computer code, zodat we virtuele add-ons aan het netvlies kunnen toevoegen, zodat we in realtime het perspectief van een ander kan worden aangenomen en de grenzen van het biologisch netvlies verlegd kunnen worden.
- **Aanvraag Makersregeling 2021, Nuance II:** Hyperrealistische virtuele diamant die je in VR kan betreden. Verander je van positie en beweeg je van facet naar facet en ervaar je in real-time licht- en kleurnuances. Het is als een soort spiegelpaleis, waar de spiegels zijn vervangen door virtuele facetten. De VR kan ons dingen laat zien en verduidelijken wat voorbij gaat aan de realiteit. Dit werk vraagt dan ook vanuit verschillende perspectieven bekeken te worden. Het resultaat is een Virtual Reality kunstwerk, welke speelt met kleur, lichtintensiteit, positie, omgeving en vorm.
- **Aanvraag stichting Stokroos 2021, Nuance: Center of Gaze:** In dit werk laten we een blauwdruk zien van het kijken in de vorm van een DNA-achtige structuur. Deze structuur heeft een modulaire opbouw van elementen als kijkrichting en kleur. Het werk interacteert en reageert op datgene waar je naar kijkt. We laten de bezoeker een kleurenpalet zien dat verbonden is met een grid van sensoren. Het kijkgedrag en bewegingen

van de toeschouwers wordt vertaald van tracking naar data. De door computer geïnterpreteerde data wisselen snel, waardoor een vloeiende overgang ontstaat die nauw aansluit bij de kijkrichting van de kijker. De real time sensor registreert accuraat een bepaalde kleur of lijn waar de toeschouwer naar kijkt: Er tekent zich een nieuw werk voor je af.

- **K. XVIII, desire lines:** Onthulling openbaar kunstwerk in Ridderkerk is naar verwachting juli dit jaar
- **Artist-in-Residence in het Van GoghHuis in Zundert:** In het kader van Project R.E.T.I.N.A. kunnen we onderzoeken 'het kijken vanuit de waarneming van Van Gogh'. Extra aantrekkelijk vanwege de connectie met de schetsboekjes van Van Gogh en dan vooral het schetsboekje uit Arles (dat was een kasboekje).
- **Geselecteerd voor een Solo expo in stad Antwerpen district Deurne**

MOGELIJKE KUNSTOPDRACHTEN 2021

- **Kunstopdracht Raadzaal gemeente Zundert:** sequence Point of View (in afwachting)
- **Kunstopdracht gemeente Coevorden:** In gesprek voor mogelijk openbaar kunstopdracht gemeente Coevorden, vervolg op Gouda

DOELEN KOMENDE VIER JAAR

- Vergroten zichtbaarheid groeiend vanuit Breda:
Na een atelierbezoek in februari 2020 heeft Dingeman Kuilman ons gevraagd om een projectvoorstel voor in het Stedelijk Museum Breda. De corona heeft dat proces vertraagd, maar 1 juli a.s. hebben wij een vervolgspraak met Dingeman Kuilman en conservator Marjolein van de Ven
- Doorontwikkeling *WAARDETRANSPORT is een eerste verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van de ontwikkeling van afgeleiden van dit project om te introduceren in de markt. De geïdentificeerde sectoren zijn: ziekenhuizen, banken, fabrieken, hotels, ministeries.*
Het ontwikkelen van een modulair en verplaatsbare variant van waardetransport welke kan worden tentoongesteld in kunstruimtes en op beurzen. De kosten voor ontwikkeling van dit object kunnen worden gedekt door een rentevrije lening van Fonds Kwadraat.
Na verkenningen en het opstellen van een actieplan voor benadering is ervoor gekozen de volgende stap uit te stellen tot na de corona crisis. Kasboek zal in het najaar van 2021 hiermee verder gaan.
- Zoeken naar verkoopkanalen voor nieuwe werken die voortkomen uit Project R.E.T.I.N.A., zoals galleries en beurzen
- 2022-2023: Project in Nederland op een kunstbeurs, in een museum en/of kunsthall:
  - Onze projecten zijn o.a. site-specifiek werken en vragen een interventie in de publieke ruimte of kunstinstelling. Een ruimte in museum, kunsthall en/of kunstbeurs zijn de ideale plekken hiervoor. Kunstwerken komen dankzij beurzen in museale en privécollecties terecht. Een regionale beurs is een opstap naar deelname aan internationale topbeurzen zoals Art Basel. Via Pieter is er een eerste contact gemaakt met Axel Lemmens en is er ruimte voor een projectvoorstel voor Art The Hague.
  - Dit leidt tot aandacht van de nationale (kunst)pers, zoals: kunstbijlages van kranten en kunsttijdschriften als Mestmag, Metropolis M en Mistermotley.
- 2024: Internationaal project op een beurs, in museum of kunsthall, start strategie 2025-2030
- We werken nu aan een solide basis, zodat we ons netwerk in België op het goede moment kunnen aanspreken. Een internationaal podium waar we aan denken is o.a. Antwerp Art Pavilion, Art Brussel en/of Z33 (BE). **Geselecteerd voor een Solo expo in stad Antwerpen district Deurne**

Bijlagen:

- Aanvraag Makersregeling 2020
- Open call Van Gogh Air
- Aanvraag Stimuleringsfonds Project R.E.T.I.N.A.
- Open call Kunstopdracht raadzaal gemeente Zundert
- Aanvraag Makersregeling 2021
- Aanvraag Stichting Stokroos

4. FINANCIËN

In 2015 hebben we dankzij Alfred deze ruimte gevonden die tegemoet kwam aan onze toekomstplannen: 350 m² voor maken, ontwikkelen, tentoonstellen en goed bereikbaar in Breda.

Om de vaste lasten te kunnen dragen hebben we destijds voorrang gegeven aan commerciële grafische opdrachten. Daarnaast hebben we wel elk jaar een kunstproject kunnen realiseren.

De gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar (2016-2019) bedraagt € 157.667,00.

De omzet van 2020 is door Corona geslonken naar € 63.330,00.

De verdeling van inkomsten lag:

- Kunst 20%
- Commerciële 80%

Onze doelstelling is om deze verhouding minstens naar 50-50 te brengen en wellicht zelfs om te draaien.

INKOMSTEN SUBSIDIE STICHTING KASBOEKCOLLECTIEF

AANVRAAG	BEDRAG IN €	TOEKENNING
2020		
Makersregeling gemeente Breda	5.000	<i>Toegekend</i>
Kennisvoucher KunstLoc Brabant	6.240	<i>Toegekend</i>
2021		
Stimuleringsfonds	7.500	<i>Toegekend</i>
Makersregeling	15.000	half juni
stichting stokroos	22.500	half juli
Totaal	56.240	

PROGNOSE OMZET 2021

SOORT	OMZET IN €	GEREALISEERD IN €
Commerciële opdrachten	60.000	<i>24.000</i>

Bedragen zijn exclusief btw

5. RONDVRAAG

6. AFSLUITING

Aankondiging volgende vergadering januari 2022

JAARREKENING 2022

Balans per 31 december 2022
Staat van baten en lasten over 2022
Toelichting op de jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na resultaatverwerking)

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
ACTIEF		
Vlottende activa		
Handelsdebiteuren	505	-
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>-</u>	<u>416</u>
	505	416
Liquide middelen	3.848	6.846
	<u><u>4.353</u></u>	<u><u>7.262</u></u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
PASSIEF		
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	3.703	6.926
Kortlopende schulden		
Crediteuren	147	336
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>503</u>	<u>-</u>
	650	336
	<u><u>4.353</u></u>	<u><u>7.262</u></u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Baten	12.631	6.718
Lasten		
Inkopen	14.158	3.147
Personeelskosten	128	-
Huisvestingskosten	874	454
Verkoopkosten	436	517
Overige bedrijfskosten	18	1.883
	<u>15.614</u>	<u>6.001</u>
	-2.983	717
Financiële baten en lasten	<u>-240</u>	<u>-159</u>
	-240	-159
	-3.223	558
Bestemmingsreserve	-3.223	558
Saldo baten en lasten	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ACTIVITEITEN

De activiteiten van de stichting bestaan in hoofdzaak uit het in gang zetten en beheren van exposities voor alle vormen van beeldende kunst.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

VESTIGINGSADRES

Stichting Kasboek Collectief is statutair gevestigd te Breda, maar is feitelijk gevestigd op Van de Reijtsstraat 26 te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 20146744.

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarden.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Baten

Onder baten wordt verstaan de in het boekjaar ontvangen c.q. te ontvangen subsidies dan wel toegezegde bijdragen.

Lasten

Onder lasten wordt verstaan alle in het boekjaar gemaakte kosten ten behoeve van de uitvoering van de in statuten vermelde doelstellingen.

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

Overige belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
Omzetbelasting	-	416
	<u>-</u>	<u>416</u>
<u>Liquide middelen</u>		
Rabobank, .484	3.848	6.846
	<u>3.848</u>	<u>6.846</u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

PASSIVA

Bestemmingsreserve

Het verloop van de reserve kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2022</u>
	€
Stand per 1 januari	6.926
Bij: saldo boekjaar	<u>-3.223</u>
Stand per 31 december	<u><u>3.703</u></u>

Overige belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
Omzetbelasting	<u>503</u>	-
	<u><u>503</u></u>	<u><u>-</u></u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
<u>Baten</u>		
Subsidies	-	6.000
Omzet	12.631	718
	<u>12.631</u>	<u>6.718</u>
<u>Inkopen</u>		
Inkopen materiaal	7.504	1.081
Inkopen werk derden	6.654	2.066
	<u>14.158</u>	<u>3.147</u>
<u>Personeelskosten</u>		
Kantinekosten	128	-
	<u>128</u>	<u>-</u>
<u>Personeelskosten</u>		
Onderhoud en kleine aanschaffingen	874	454
	<u>874</u>	<u>454</u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
<u>Verkoopkosten</u>		
Reclamekosten	8	-
Representatiekosten	56	26
Relatiegeschenken	-	28
Reis- en verblijfkosten	332	20
Commissies en provisies	-	206
Overige verkoopkosten	40	237
	<u>436</u>	<u>517</u>
<u>Overige bedrijfskosten</u>		
Administratie-, advies- en accountantskosten	-	1.890
Computerkosten	-	500
Porti	15	7
Contributies en abonnementen	80	78
Algemene verzekeringen	-86	-291
Overige kantoorkosten	9	-301
	<u>18</u>	<u>1.883</u>
<u>Financiële baten en lasten</u>		
Rente bank	213	159
Betalingsverschillen	27	-
	<u>240</u>	<u>159</u>

Stichting Kasboek Collectief
Roosendaal

Ondertekening jaarrekening voor akkoord

Breda, 20 februari 2024

U.L.M. Cartens
Voorzitter

A.J. Nobel
Penningmeester

P. Sanders
Secretaris